

Povestea Dochiei și ursitorile

Mihai Eminescu

Crește iarba, mări, iară,
Bătută de vânt de vară
Unde mi-i pădurea rară.
Dar în iarba cea frumoasă
N-a intrat vreodată coasă
Unde mi-i pădurea deasă.
De desișul din pădure
Nu s-atinse vro secure.
Cât de naltu-i, cât de mare,
Nicăieri nu vezi cărare,
De și-ar pierde urmele
Ciobănași cu turmele.
La temei de codri deși
Nu-i cărare ca să ieși,
Ci-i rariște de brazi
Și un ochi voios de iaz
Și doi tei ca niște frați,
La tulpină depărtați,
La vârfuri amestecați.
Iar la umbra celor tei
Mi s-arată un bordei,
Frunza cade de pe ei
Scuturată, resfirată,
Pe cărare aruncată.
Iar pe prispă, singurea,
Văduvioară tinerea,
C-un picior îmi legăna
Copilaș înfășățel,
Ce îi râde frumușel.
Și cum codrul se frământă,
Ea își cântă, ea-și descântă,
Legănând dintr-un picior
Îi zicea încetișor:
- Nani, nani, puișor,
Nani, nani, copilaș,
O poveste spune-ți-aș,
O poveste drăgălașă,
Ca să-mi crești voinic în fașă.
Tată-meu era cioban,
Câte clipe-s într-un an
Tot atâția baci avea,
Cu mii turme-alătura,
Turme mii de mielusele,

Ciobănașii după ele,
Turme mândre și de oi,
Ciobănașii dinapoi
Cu fluier și cimpoi,
Mai avea de mă pricepi,
Herghelii de cai sirepi,
Ce ca vijeliile
Îi împleau câmpiile,
Îi pășteau moșiile,
Și de-a lungul râurilor
S-așterneau pustiurilor,
Și în valurile ierbii
Pășteau ciutele și cerbii,
Și prin munți pierduți în nouri
Avea cârduri mari de bouri,
Ș-avea munți, ș-avea păduri,
Și cetății cu-ntărituri,
Ș-avea sate mii de mii
Presărate pe câmpii,
Ș-avea sate mari și mici,
Pline toate de voinici.
Ce mai freamăt, ce mai zbucium
Când, sunând voios din bucium,
Chema țara la hotare,
De-alergau cu mic cu mare,
De curgeau ca râurile
Și-nnegrea pustiurile.
Amar mie, într-un suspin
Lacrimile vale-mi vin,
Cu năframa de le șterg,
Ele tot mai tare merg.
Și frumoasă mai eram,
Cum n-a mai fost neam de neam.
De-aur mi-erau pletele
Și le-mpleteau fetele,
Rumenă ca un bujor,
Eram dragă tuturor.
Au venit, mări, au venit
Împărați din Răsărit
Să mă ceară în pețit,
Dar s-au dus cum au sosit.
Veneau crai și veneau soli
Învățați în multe școli,
Cu cuvinte așezate
Mă cerură cu dreptate.

„Bună vreme, baci bătrân,
Împăratul nost' stăpân

Ne-au trimis a întreba
De măriți fata ori ba.”
El răspunde-atunci cinstit:
„Dragi voinici, bine-ați venit,
Dragu mi-e să v-ospătez,
Cu voi să mă desfățez,
Dar oricât m-ați întrebat,
Fată n-am de măritat.”
Da-mpăratul din Apus
Au venit și nu s-au dus,
Două vorbe că mi-au spus,
Inima că mi-au supus.
Era mândru și-narmat,
Un oștean împlătoșat,
Era mândru și voinic,
N-avea grijă de nimic.
El înalt și eu înaltă,
Ne sta bine laolaltă,
Potriviți cu de prisos,
Eu frumoasă, el frumos,
Amar mie-ntr-un suspin
Lacrimile vale-mi vin,
Cu năframa de le șterg,
Ele tot mai tare merg.
Auzit-au d-auzit
Pețitori din răsărit
Că eu stau să mă mărit,
Iară cum m-am măritat,
Multe neamuri s-au sculat,
Casa doar ne-o vor strica
Și pe noi ne-or depărta;
Mii de limbi curgeau în râuri,
Răsărite din pustiuri,
Și veneau adunături,
Răsărite din păduri,
Mai călări și mai pe jos,
Tot veneau în nour gros,
Veneau roiuri, veneau turmă
Și lăsau pustiu-n urmă,
Veneau turmă, veneau vale
Și surpau cetăți în cale;
Geaba omul meu da piept,
L-împingeau tot îndărăt.
I-au înfrânt oștirile,
I-au răpit măririle,
Pustiit-au țările,
I-au luat averile,
I-a înnegritu-i soarele,

I-au robit popoarele.
Eu în codrul cel pustiu
Rătăcind, într-un târziu,
Am aflat din limbi străine
Că bărbatul nu-mi mai vine,
Am aflat dinspre apus
Că bărbatul mi s-au dus,
S-a dus cale neînturnată,
De toți oamenii urmată.
Am aflat din răsărit
Că bărbatul mi-au murit,
Și-au murit și mi-l bocea,
Lumea-ntreagă îl plângea.
Plâns-au toate schiturile,
Toate răsăriturile
Și apusurile toate,
Și noroade, limbi și gloate,
Miazănoapte, miazăzi
Nu-l mai putură trezi.
Plâns-au marea pe-ai ei regi,
Pe-mpărații lumii-ntregi,
Ș-o furtună se lăsă
Ce pământul l-îneacă.
Miazănoapte și apus
Neamuri mii pe cale-au pus,
Roiuri mari și prădătoare,
A străinelor popoare,
Ce curgeau, mări, curgeau,
Capăt nici nu mai aveau,
Ca să puie moștenire
Pe sărmana omenire.
Când gândesc l-așa dureri,
Pare-mi-se c-au fost ieri,
Când gândesc l-ai mei ciobani,
Pare-mi-se mii de ani...
Iară când am auzit
Că bărbatul mi-au murit,
Teiu-acesta am sădit,
Crește teiul și-nflorește
Și viața mi-o umbrește.
Și în umbră-i cum trăiesc,
Eu nu mai îmbătrânesc.
Dragul mamei copilaș,
Multe-n lume spune-ți-aș,
Dar mă tem să nu mă lași,
Ci mai dormi, mări, un pic
Că ești crud de ani și mic,
Dormi la umbră, dormi în pace,

Că mama ție ți-a face,
Sub cel tei bătut de vânt,
Pătișorul la pământ;
Multe-s rămurelele,
Tot or bate stelele,
Iară luna va străbate
Dulcea ta singurătate,
Iar când vântul v-aromi,
Mândru mi te-a adormi,
Și când vântul va sufla,
Teiul se va legăna,
Florile-și va scutura.
Iarăși te vei deștepta
Sub rotirea norilor,
În căderea florilor,
Sub lucirea stelelor
Și la jocul ielelor.
Sub frunza stejarilor
La glasul izvoarelor.

Unde-i crucea de la căi
- Nu mai plânge, mări -
Cresc ca frații doi molizi
- Râzi, puiule, râzi -
Unde-s păsări în copaci
- Taci, puiule, taci -
S-adun fete și flăcăi
- Dormi, puiule, hăi! -

Și cum cântă, cum suspină,
Glasul codrului o-ngână,
Și cum doina-și tragână
Teiul mi se leagână,
Adormind-o florile
Și privighetorile.
Sună dulce, o auzi-ici,
Începutul unei muzici
Triste și aeriene
Ca sunarea din organe.
Mum-adoarme, pruncul râde,
Teiul vechi i se deschide.
Ies trei zâne ca pe-o poartă,
Câte-o stea în frunte poartă,
Ele-s urzitorile,
Luminând ca zorile,
Mâini ușoare, glasuri slabe,
Pietre scumpe-n mii de boabe
Le încarcă cu podoabe,

Și prin frunze străvezie
A lor glezne argintie
Mai nu calcă pe pământ
Când se leagănă de vânt,
Când ușor de mâni se prind,
Trag un danț și mi-l întind,
Leagănul încunjurând
Și din gură-ncet cântând.
Una-i zice: - Drag băiat,
Să fii mare împărat,
Căci așa fel ți-a fost dat.

Alta-i zice: - Să fii tare
Fără de asemănare,
Cum nu e viteaz sub soare.
Zise-a treia: - Fii cuminte
În purtare și cuvinte,
Și isteț să fii cu duhul,
Cum e luna și văzduhul.
- Ah, mai stați, mai stați o clipă,
Nu-i dați daruri ce în pripă
Sunt supuse la risipă;
Daruri ce le dați multora
Dați-le ș-acum altora,
Ci deasupra tuturor
Dăruiți-i lui ceva
Ce în lume nimenea
N-a avut, nici n-o avea.
Zâna-a treia stă pe loc,
Ochii ei sunt plini de foc
Și la mumă se uita
Și astfel îi cuvânta:
- Dochie, drăguța mea,
Știi tu ce-ai cerut, ori ba?
Nici o știi, nici o vei ști,
Și eu tot voi împlini.
Zâna pe copil se pleacă,
Ochi-n lacrimi i se-neacă
Și ea zice-încetișor:

- Nani, pușor,
Cerul, când o să te scoli,
Ți-o trimite soli,
Căci ți-e dat acum de soartă
Viață fără moarte
Și ți-e dată tinerețe
Fără bătrânețe.

Un cuvânt măcar să nu zici,
E sfârșitul unei muzici
Blânde și aeriene
Ca sunarea din organe.
Muma doarme-n ciritei,
Intră zânele în tei,
Muma doarme, pruncul râde,
Teiul vechi se reînchide,
Iară pruncul și cu muma
Față-n față dorm acuma,
Și, cum dorm cu ochiu-închis,
Au visat același vis.